

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény **Margitai József** szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedő. Ide küldendők az előfizetési díjak nyitlerek és hirdetésár.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPÍTŐDALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A Muraközi tiszti önszegélyző szövetkezet, a Csáktornyai takarékpénztár, a Muraközi takarékpénztár sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadhatók:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bácsban: Schalek H., Dukas M., Opellik A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brűben: Stern M.

Nyitlér petitsora 10 kr.

Roncsoló toroklob járvány.

A belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a roncsoló toroklob járvány megakadályozása iránt. — Ilgyanis ismételve tudomására jutott a miniszternek oly eset, hogy magánosok, de előjáróságok is, valamely ragályos kórnak előforduló egyes, szörványos eseteit eléggé figyelemre nem méltatva, sem a kellő övrendszabályokat nem alkalmazták, sem az eseteket a törvényhatóságok a törvényhatóság tudomására nem hozták; ugy, hogy az utóbbiak csak a járvány fellabanásakor nyertek értesülést az e özleg előfordult szörványos esetekről, oly járványoknál, melyek az óvintézkedések kellő időben történt alkalmazása által valószínűleg elkerülhetők lettek volna.

Felhívja tehát a törvényhatóságokat, hogy a szóban levő bejelentési kötelezettséget ismételve az alant hatóságoknak szigoruan hagyják meg és azoknak pontos megtételét ellenőrizték is.

Nagy hiányt képez továbbá az, hogy a kellő elkülönítéstről legnagyobb rész gondoskodva nincsen. Pedig el van rendelve a járvány- vagy szükségkórházak felállítása, mint oly intézkedés, mely a ragályozó és fertőző kórok csirájában elfojtására, illető leg tova terjedéstik lehető meggátlására a képzeltet legcélszerűbb és tekintve az általa elérhető pozitív előnyt bátran állítható, hogy a legelőcsőbb is.

A mi különösen a roncsoló toroklob ellen tehető óv és gyógyintézkedéseket illeti, ezen tárgyban a miniszter hangsúlyozza a következőket. Különösen figyelemre annak elsőrendű szűkegességére, hogy a megfelelő orvosok kirendeltessenek; a községek orvosokkal elláttassanak; az üresedésben lévő orvosi állások betöltessenek; mert csak a kellő orvosi személyzet megléte nyújthat biztosítékot az iránt, hogy a kijadott rendeletek utolsó izzig terjedő intézkedése tényleg és célszerűen keresztül is fog vitetni.

Figyelmeztetendő továbbá a lakosság, hogy mindenben, ugy az utcán, mint háza táján és a lakásban, nemkülönben testén és ruházatában a legnagyobb tisztaságra iparkodjék; szorgalmasan söpörjenek, suroljanak, a lakóhelyiségeket naponta legalább kétszer jól szellőztessék, fűrdjenek, mosakodjanak és szájukat minden étkezés után esetleg borszesz vízzel öblögessék. Csoportosulások, a minőkre vásárok, búcsuk, búcsujárások, népes lakodalmak, halotti torok stb. alkalmat szolgáltassanak, ragályos járványok idejében betiltandók. Roncsoló-toroklob járvány alkalmával oly beteg, kinél toroklás, nyelési nehézség köhögés, fejfájással, lázzal, ferróssággal jelentkezik, a család

többi tagjaitól azonnal elkülönítendő, nyakán jeges borogatás alkalmazandó, vele jéglabdacskok nyelessenek, az orvos pedig azonnal értesítessék

Ami magának a roncsoló-toroklobnak kezelését illeti, a miniszter megjegyzi, hogy ez minden orvosnak saját tudására és tapasztalatára van bízva, mégis tájékozással mint a mai legjobb és legáltalánosabb eljárás, az orsz. közegészségi tanács szakvéleménye szerint, a következők említendők:

Szükség szerint lázellenes szerek (chinin) különösen septikus toroklobnál alkalmazandók. Torokloblögetnek vagy aqua calcis használtassék, egyenlő rész destillált vízzel vegyítve, esetleg 0.5% os carbololdat hozzáadásával; solyosabb, különösen septikus esetekben hígított borszesz (1:3) is használható. Helyi kezelésre igen jó hatásonak bizonyult a ferrum sesquichloratum solutumnak 5% glycerines oldata beecsetelésekre, amelyek naponta 2-3-szor, esetleg többször végeztenek, de enyhén, szorvagy lépés ecsettel. Az ecsetelés lehet erőyes, de ugy eszközöltessék, hogy a differiás helyeket tulságosan ne izzassa. A hol a tünetek szerint a differitikus folyamat a gégere áttejed, vagy a hol ennek veszélye fenyeget, belsőleg szublimált ajánlható (0.01-0.03-100) vizre és 1 tojásfehérjével) 2 óránként egy gyermekkanállal. Természetesen nagy fontossága van az erők kellő fenntartásának és e célból kellő mennyiségű alkoholt (6-hor. cognac) belső használata feltétlenül szükséges. A differiás helynek pokolkövel égetése, edzése, vagy tömény pokolkoldattal való ecsetelése elhagyandó.

Postai küldemények csomagolása.

A kereskedelemügyi miniszter a kényesebb tárgyakat tartalmazó postai küldemények gondos csomagolásán tárgyába 14.161. V. szám alatt a következő figyelmeztető sorokat intézi a közönséghez:

A közönség a pezsgőt, bort s efféle folyadékot tartalmazó palackokat rendszeren ládában csomagolva adja ugyan postára, azonban gyakran a palackok a ládában oly rosszul vannak elhelyezve, hogy gondosabb kezelés mellett is nem ritkán egyes palackok eltörnek, sőt még más küldeményekben is kárt okoznak.

Mint hogy a felvevő postahivatalok nincsenek azon helyzetben, hogy megítélhessék, vajjon a küldemény belül jól van-e csomagolva, minthogy továbbá a kincstár nem szavatol oly kárért, melyet a földad a küldemény földadására vonatkozó postai szabályok szem előtt tévesztése, pl. elégtelen, vagy célszerűtlen csomagolás stb. által maga okozott, illetve magára hárított, vaia mint általában nem szavatol folyadékok kifolyá-

sáért, törékeny tárgyak eltöréseért stb.; a postát igénybe vevő közönséget a következőkre figyelmeztetem:

1. Folyadékoknál (pezsgő, bor stb.) arra kell vigyázni, hogy az egyes palackok a ládán belül oly szorosan legyenek elhelyezve, hogy ne mozoghassanak.

2. Levágott virágokat, virágcsokokat vatta közé kell tenni s ugy elhelyezni, hogy a tartály oldalaihoz oda ne ütődjenek. Más élő növényeket, de a művirágokat is, különösen ha nagyobb tért foglalnak el, oly módon kell csomagolni, hogy azok minden oldalról kellően védve legyenek.

3. Gyümölcsöt legalább papírfoszliányok közé kell rakni, hogy össze ne zúzsássék.

4. Vajat és zsiradékot vízhatlanul kell csomagolni s nagy fa ádába vagy a mi még ajánlatosabb bádogszelenczébe tenni.

Zsiradékot tartalmazó küldemények csak kettős tartályba csomagolva adhatók a postára.

5. Friss húst kosarakban és zsákokban is lehet szállítani, de a hús darabokat a zsákon belül boreczettel áztatott vászonba kell burkolni.

6. Tojást száraz, tiszta, szagtalan szecska vagy polyva közé téve erősebb ládában kell feladni.

7. Gyúanyagokat, a mennyiben a postai szállításból kizárva nincsenek, a Magyarországi Rendeletek Tára 1885. évfolyamának 431. és következő oldalain foglalt 3507. illetve 11.299. számú rendelkezéseknek megfelelően kell csomagolni.

8. Értékesebb tárgyakat, kivált ha nedvesség vagy dörzsölés által könnyen megsérülnek, viaszos vászonba, bőrze, vagy vászonnal körülburkolt dobozba, törékeny tárgyakat polyva vagy széna közé téve, erősebb szerkezetű ládába kell elhelyezni.

9. Ékszerket és drágaságokat tokban elhelyezve, azonfölül vászonnal körülburkolt erős fadóbozba vagy faladácskába zárva jól körül kell kötözni.

10. Értékes tárgyakat tartalmazó csomagok pecsételése kizárólag jó minőségű erős, finom pecsétviaszt és vésett pecsétnyomót kell használni.

Ékszerket és drágaságokat tartalmazó küldeményeknél a pecsétnyomatok tisztaságára és olvashatóságára a kiváló gondot kell fordítani.

Az utóbb említett küldeményeknél a czim mind g. de a többiekénél is lehetőleg magára a külső burkolatra, göngyöltre, tartályva irandó.

Ha a külső burkolatra írni nem lehet s a külaemény sem ékszerket, sem drága-

ságokat nem tartalmaz, a czimet papírlapra is lehet írni, de ezt egész hátlapjával a küldeményre tartósan rá kell ragasztani s oly módon megerősíteni, hogy szállítás közben le ne váljék.

Folyékony vagy törekeny küldeményeknél a külső tartályra figyelemzetlő idom, jel, pl. a szokásos palack s. b. alak rajzolható; ugyszintén megfelelő megjegyzéssel látandók el a halikrát s gyorsan romló tárgyakat tartalmazó küldemények.

Levelezés.

Perlak, 1892. április hó.

Mikor Isten nyulat teremtett, bokorról is gondoskodott! (Km.) Nektünk perlakiaknak is van egy kedves, szeretetreméltó menhelyünk, a hol persze nem mint valami politikai üldözöttek nyughelyet, de inkább kellemes háborgatást érzünk, a hol nem a biztonság érzetét, sőt annak ellenkezőjét érzük el, mert hát rendezes, ha odakerülnei szerencsések lehetünk, távosások egy kisé ingadozunk is, mint gyenge fuvalatra a nád. De félre ne értesünk! Mert nem arról a prózai mámorról van szó, melyet valamely lebuiban szerzett dorbézolás után érzünk, hanem olyanról, milyentől a művelt uri házban nyújtott szellemi élvezetekről megittasodni szoktunk.

Ismerjük szive dobogását, nemes lelke szárnyalását; tudjuk, 1032 néven veendi a leleplezést, de nem tehetünk róla, ha kimondjuk, hogy ez a kedves menhely, nem más, mint a köztisztelőben álló Tekintetes Grész Alajos ügyvéd ur háza becses család-jával.

Bátran ide írtatjuk, hogy kedves övéi előtt a műveltség nem házi szer a jólétre. vény a gazdaságra s mindennemű üdvre (Goethe), hanem csak eszköz magukat fejlettelenné tenni azok előtt, a kik ott megfordulnak. És ha valahol provincián elfér ilyen egy hely, ugy nálunk különösen, a hol minden oszlik, bomlik; a hol semmi sem tud meggyökereesedni, a mi az embert a mindnapai egyhangúságból kirántani tudná. Oh kedves bokor, (van ám közte szépen rózsát is) virulj, adj enyhet, nyujts reményt nekünk érdemteleneknek máskor is felvidulhatni környezetben.

Lám milyen telhetetlen az ember; alig hogy egy jó után a bekövetkezett másikat is átélte már, megint ajánlja magát továbbra is.

Ugyanis gyors egymásutánban két oly élvezetes estélynek valánk részesei, hogy nem állhatjuk meg, azt nyilvánosságra hozni.

Első alkalommal a házigazda és kedves neje szertelen szívéllyessége mellett a főszerepet szeretett leányuk: Irma k. a. Ó nagysága vitte, a kit -- minden hízlegés nélkül mondva, a múzas ugyancsak homlokot csókol. Zongorajátéka oly korrekt, annyira élvezetes, hogy csak a legszebb jövőt jósolhatjuk neki. „A művész valódi oligarcha, mindig törvényt szab.“ Ezt mondja egy író és igaz; mert ha ez nem állana, ugy a kedves házigazda unszolásai folytán Bachus isten áldozatává lettünk volna, de az annak hozott áldozat csak eszköz maradt a jobb hangulat fenntartására, mert a nemesebb felé hajolt a közönség.

Rá rövid időre egy másik estély részeseivé váltunk, melynek kimagasló alakját a nagykanizsai Ollopp Ernő zongoraművész képezte, a ki gyönyörű játékával lebilincselte a hallgatók figyelmét. Nem bírálni,

csak a remek játék reánk gyakorolt hatását kívánjuk halvány esetelésben visszaadni. Helyes fel fogása és bámulatos technikája mellett azt tartjuk játékában legnagyobbnak, hogy lelkesíteni tud; felmelegíti, felgyújtja, elragadja hallgatóit s minden hangjával a szívhez szól. Különösen áll ez a magyar darabok előadásáról. Ezekben Ollopp ur saját nemzete érzületét s kifejezési módját igyekszik érvényre juttatni. A ki hallgatja, ugy érzi, hogy remek darabjaiban benne van az egész magyar nemzet búbánata, ábrándossága, méltósága, hősiessége és kedélyének egész szilajsága. Klasszikus darabjainak előadása rendkívüli műérzékre vall; ezek mellett kifogyhatatlan a programja.

Nehezen váltunk meg tőle, de megnyugtatót becses ígérete a jövőre nézve, a midőn ugyanis nem szűkebb körben, hanem egész Perlak közönsége előtt fogja bemutatni művészi játékát.

Hozza Ister minél előbb!

EGY JELENVOLT.

Különfélék.

— **Áthelyezés** Götz Ferencz perlaki kir. járásbíró Ó Felsége engedélyével a keszthelyi kir. járásbíróshoz helyeztetett át. Perlakon és az alsó vidéken mindenki sajnálni fogja a derék járásbíró eltávozását.

— **Haldózás.** Özv. Frieder Julia asszony, Schwarz Jakab helybeli rabbi anyósa e hó 17 én 88 éves korában Csornán elhunyt. Nyugodjék békével!

— **Új menetrend** a zalai helyi érdekű vasutakon. Május 1 től kezdve Zala Szent-Ivánról, a déli vasut Nagy Kanizsa felől jövő vonatának megérkezése után, reggel 7 óra 32 perczkor egy új közvetlen vonat fog Zala-Egerszegrre indulni, mely oda már délelőtt 8 óra 3 perczkor megérkezik. — Továbbá Kisfalud Szent-Iván és Csáktornya között a jelenlegi 1412. és 1413. számú vonatoknak Zala-Egerszeg és Csáktornya között egyidejű megszüntetése mellett, mindkét irányban egy-egy új vonat helyzetetik forgalomba, mely Zala-Egerszegről reggel 5 óra 44 perczkor indul és Alsó-Lendvára délelőtt 8 óra 37 perczkor, Csáktornyára pedig délelőtt 9 óra 50 perczkor érkezik, illetve Csáktornyáról délután 5 órakor, A. Lendváról este 6 óra 19 perczkor indul és Zala-Egerszegrre este 9 óra 27 perczkor érkezik. A reggel fél 6 órakor Csáktornyáról induló és este fél 10 órakor Csáktornyára érkező vonatok menetrendjében változás nem történik.

— **Cigány haramiák.** Alsó-Domborúról írják: Április 8-án két nő Alsó-Domboruból kocsi elindult a felőrányra levő Kotor állomás felé. Alig értek ki az országútra, egyszerre több fegyveres rabló támadt rá a kocsira. A zsványok leütötték a kocsit, azután évtizedesyen megsebesítették a két asszonyt, a kiktől 57 forintot raboltak el. A három áldozatot ugy találta meg az uton vérbefagyva, eszméletlenül. — A csendőrség nyomban a haramiák üldözésére indult. Sikeredt elfogni egy vén cigányt, a ki a csendőroket egy negyven—ötven emberből álló zsvány banda nyomába vezetete. Ezek a rabló cigányok öt esztendő óta garázdálkoznak a Muraközben, Stajnerországban, Horvátországban és Zalamegye nyugati részében. Erre a fölledezésre Sándor nagykanizsai csendőrhadnagy elkezdte a haramiák üldözését. A csendőroök kölfogták a Letenye mellett levő erdő, melyben a cigányok tanyát ütöttek. Amde a rablók neszét vették a doogznak, és minden irányban elszéledtek. A csendőroök folyton nyomukban voltak és még éjjel is folytatták a hajszát. Szürkületkor Németh alsódomborui csendőrmester, a ki a pólai hid

mellett levő őrházban volt elrejtve. észrevette hogy két cigány lopva közeledik a hid felé. A haramiák a hidon akartak átmeneüklni és nagy vigyázva haladtak előre, a csizmájukat levetették és az egyik kezükben vitték, míg a másik kezükben pisztoly volt. Mikor az őrházról már csak pár lépésnyire voltak. Németh őrmester, meg egy másik csendőr előrohantak és hirtelen löteperék és meglánczolták a két zsványt. Azallat az őrház másik oldalán hat másik rabló akart elmenekülni a csendőroök folytonos lödözése elől. Vissza is löttek és lövdözés közben azon iparkodtak, hogy kijussanak az országútra. A csendőroök egyre nyomukban voltak s kurtjelzéseikkel figyelemessé tették a parasztokat is; ezek is minden oldalról megtámadták a haramiákat, ugy, hogy a hat rabló is kére került. — Eddig összesen tizennégy zsványt ogtak el a kik a bünteték egész sorozatát vállják be. A cigányok csak némattól meg cigányul beszélnek. Egyikük — egy 30 esztendő ember — egész közönyösen adta elő kihallgatásakor, hogy ezelőtt két esztendővel ő lötte agyon Rosenberget mura-zsv. mártoni kereskedőt, a ki már ágyban feküdt, mikor ő betört hozzá. Bizonyosságunk ennek a gyilkosságunk át is adta a csendőroöknek a Rosenbergtől rabolt aranyórá, meg egy 7 milliméteres revolvert, melyet véres teitét elkövetete. — A haramiák már eddig is annyi gonosztettüket mondták el, hogy a nyomozás heteig el fog tartani. A cigányok kélszázötven orgadzájukat is megneveztek. — Az egész vidék méltán halálval lehet eitelve a derék csendőroök iránt, kik megszabadították a lakosságot a haramiáktól.

— **Lapunk egyik barátjától vesszük a következő figyelemreméltó sorokat:** (A közigazgatási hatóságok szives figyelmébe). A ki Muraköz hegyvidékén fordul meg, különösen tavasszal és ősszel eszések idején, bőségesen elmélkedhetik az ugynevezett országutak rosszaságán. Nem szándékozunk kutatni, kik ennek az okai, hanem elfogadjuk késpzszül azt az észrevételt: hogy nincs kavics s annak odahordatása a folyók partjairól sok nehezséggel jár. Hanem a mint fa hiányában beérjük a szén fűtással s ezzel sokkal nagyobb megelet is tudunk előidézni, talán az ottani utakra sem szükséges okvetlenül a kavics, hogy azok járhatók legyenek. Talán megjárna a zúzott kő is. Mi legalább halottuk nagy olvasztuk, sőt talán láttuk is, hogy zúzott kőből nagyon jó utakat készitenek. Ugy tudjuk, hogy e célra van is azon a vidéken igen alkalmas kő. Mi legalább Orehovcsákon szépen öbte rakva megéhe-tős mennyiséget láttunk, sőt kérdézősködésünkre azt is mondták, hogy van ott bizony meg sok, csak ki kell fejteni, sőt arról is biztosítottak, hogy karok is akadnak, a melyek oly apróra zúzzák, a mint azt az utmester urak csak kívánják. Ha csakugyan ugy állana a dolog, a mi elvégre nem lehetetlen s a miről a hatóságok meg is győződhetnek, akkor hát használják fel az oitani anyagot és munkaerőt s javítsák meg az utakat ha nem másnak, hát legalább a csáktornyai bérkocsiok kedvéért. Mert ezek az emberek, vagy inkább a lovak a mi figyelmet a humanismus e korszakában megérdemelnék. De talán, előltünk legalább ugy remlik, megérdemelné a szegény hegyvidéki lakosság is, hogy jó olcsó pénzen vegyék meg tőle a követ, a mit felhasználni nem igen tud s vegyék igénybe munkáját is. mert tudjuk, hogy a szőlő nem igen jövedelmeznek, sőt nem is igen teremnek, a mióta a perenospora és phylloxera pusztítanak bennük. Mi azt gondoljuk, hogy egy kicsit segíthetnénk az embereken ezzel is s a mi a fő, volnaik jó utaink, a hol meg a csáktornyai bérkocsiok sem akadnának fenn. Pedig ezzel sokat mondtunk, mert rajtuk megtörtént (tiz tanuval is tudjuk bizonyítani) hogy egy szép, derült tavaszi napon, két ökrrel voltunk kénytelenek az ugynevezett országuton vonatni az üres fiakeres kocsi, nem bírva azt a lovak minden szelid könyörgés dacára sem.

Tandgy. Kir. tanfelügyelő a közigazgatási bizottsági havi jelentésében előadta, hogy ezen időszakban a miksavári r. k. iskolára utalt Dráva-Csány, Dráva-Mogyoródi és Cserenyés muraközi községek iskolái csatlakozásának elbírálása érdekében a felső-muraközi kerületi alesperessel a helyszínen érdekeltekkel tárgyalta A miniszter az alsó-lendvai polgári áll iskola helyiségének felépítésére kért államsegélyt ezutal nem engedélyezvén, felhivta a tanfelügyelőséget érdemleges felterjesztésnek jövő évben megújítására. Megemlékezett a minisz-

ter 29.761. számú nagyfontosságú rendeletéről, mely az állami tanítóképzései eddigi kántori képzést gyakorlatiassabbá és rendezesebbé tenni óhajtva, a tanítójelölteknek a különleges egyházi énekekben és zenében külön tanterv alapján leendő kiképzése iránt intézkedik. A közoktatásügyi miniszternek a stridói fárabeli községeknek az 5% os iskolai adó a'ól fel nem mentése ügyében beérkezett rendelet tudomásul vétetett. Kir. tanfelügyelő részletesen felsorolja mindazon intézkedéseket, melyeket a mura-siklósi róm. kath. iskola ügyében hivatalos megkeresések után, személyesen a helyszínen, nemkülönben az illető esperesnél, végül az egyházmegyei főhatóságnál tett s mely intézkedéseket a közoktatásügyi miniszterhez ugyanezen úgyról tett jelentésben feltüntetett: Skubilis Gyula bizottsági tag s a közigazgatási bizottság is, a kir. tanfelügyelő választát teljes bizalmunk kifejezésével vették tudomásul

Helyi hírek. Megyénk közegészségi állapota márczius havában a perlaki és csáktornyai járáások kivételével általában kielégítő volt. A megye területén azon hónapban 16 tüzesezt volt, mely 45 ezer frt kárt tett; ebből biztosítva volt 16 ezer frtnyi érték. — **Letenyén** takarékpénztár van alakulóban. Az alapítók igazgatóvá Tamás Adám nagybirtokost, alelnökké Récsy Józsefet, ügyésszé pedig dr. Csompos Kálmánt neveztek ki. — **Balatonfüred** megnyitása máj. 15-én lesz. A szezonra való előmunkálatok javában folynak s nemcsak a villák vannak bérbe adva, hanem szállóknak egyes lakásai is. Úgy látszik a hercegprimás nyaralása csak ugyan nagy élénkséget bizonyított a fürdőnek. — **N. Kanizsán** ifj. Polgár Károly, 30 évében pedig Balogh Árpád színtársulata kezdte meg előadását a husvéti ünnepeken. — **Podhorzky Vilmos** honv. miniszteri tisztviselő megesküdött O'Égán Lajos keszthelyi nyug. jószágigazgató leányával, Leonával. — **Dr. Singer Bernát** keszthelyi orvos 52 éves korában meghalt. — **Újvasuti menet** rend lép életbe május 1-én a csáktornyauki vonalon, amiről bővebben más helyen

— **Hazai hírek** Vaszary Kolos, hercegprimás a husvéti ünnepeket Rómában töltötte s ez idő alatt a pápa háromszor fogadta; utazását az elkeresztelési rendjellel hozzák kapcsolatba. — **Simor János** szent beszédeit Csernoch János apátkanonok kiadta fényes kiállításban a bol. dogult primás halála évfordulóján. — **Schopper György**, rozsnói püspök a fővárosi lipótvárosi bazilika számára 150 mázsás harangot ajándékozott, melyet már fölszenteltek s először ma fogják meghúzni. — **Budenz József** kiváló nyelvtudósunk meghalt. — **A dunántúli fürdők** emelése érdekében a hasonló nevű közm. egyesület mozgalmat indított meg. — **Freystädter Antal** egy fővárosi izraelita gimnázium céljaira félmillió alapítványt tett. — **Az esztergomi főegyházme**gyében még mindig 192 tisztá tót egyház van; ezen kívül magyar 131, német 25. — **Hamis húsz** frankos aranyak jöttek mostanában forgalomba.

Magyar francia bizottság-társaság. Beniczky Ferencz ur ó Nagyméltósága elnöklete alatt folyó évi április hó 16 án tartá rendes közgyűlését. Az előterjesztett igazgatósági jelentésből a következő figyelemreméltó adatokat idézzük: A tüz-

biztosítási üzletben a díj- és illeték-bevételek 4.083.248 forintot; a jégbiztosítási üzletben 403.155 forintot, a balesetbiztosítási üzletben 59.180 forintot és az életbiztosítási üzletben 746824 forintot tettek. Az összes díjbevétel volt 2.282.407 forint. Valamennyi ágazatban kiadott, mint viszontbiztosítási díj 1.578.826 forint; károkért fizetett, a tüzbiztosítási üzletben 1.927.069 forint, a jégbiztosítási üzletben 406.619 forint, balesetbiztosítási üzletben 6 616 forint, az életbiztosítási üzletben 213.005 forint, összesen 2553.309 forint. A társaság bevételei az intézeti házak jövedelméből, kamatokból, az értékpapírok nyereségéből és különféle jövedelmekből 272,182 forintot tettek; az intézet tartalékainak összege 5111581 forintra emelkedett. A díjkötelezvény-tárca 7.554,261 forintot tartalmaz. Az életbiztosítások tőkében és járadékokban 18.773 835 forintot képviselnek. A társaság fennállása óta kár értékekért több mint 54 millió forintot fizetett készpénzben. A 65.003 frtot tevő nyereség nem lesz kiosztva, hanem 17,760 forint a kétes követelések 50,000 forintra emelésére, továbbá 18,312 forint a tőke tartalék 170,000 forint emelésére fordítatik és 28,930 forint új számlára átvitetik. A társaság biztosítéki alapjai 6.860,519 forint 19 krt tesznek. A közgyűlés elé terjesztett jelentésből és zárszámadásokból megelégedéssel konstatáljuk, hogy ezen hazai intézet üzlete folyton öröndetesen fejlődik és terjed és hogy a szolid és takarékos üzletkezelés jövőben bizonyára még fényesebb eredményeket fog felmutatni.

CSARNOK.

Az ér mellett.

Virágok közt, hűs ligetben,
Csevegő patak mellett,
Ábrándoztam és álmodék
Gyönyörű bús regéket.

Gondok szállnak gondok jönnek
Nyugodni sem engednek,
Borus felhők alakjában
Szemmere nehezednek.

Zöld ág rebben. zephyr susog.
Kis madárka vigan szól,
Kinos gondok, bájos zene
Vere fel álmaimból.

Lenge szellő. csacaka csermely,
Zöld virágok kis berek,
Engedjétek. hedd nyugodjék
Vérző saivem veletek!

Terentius.

Régi okiratok.

(A Zrinyiek idejéből)

I.

Mi Zrény Péter Eörökös Groff adgyuk értésére mindeneknek az kiknek illik és valljuk az mi Levelünknek rendiben. Hogy mi föl vévén az mi szerelmes Bányáknak az Tekintetes és Nagyság Groff Zrény Miklós urannak és minden Atyáknak, rokonainknak, az kiket ez ide alatt megírt dolog illette vagy jövendőben is illetheget valami módon, hogy mi az mi jámbor hiv szolgálónak és Kapitányunknak az nemates és Vitélő Darabos Miklós Urnak megtekintvén hozzánk való hiv szolgálatajt azon hiv szolgálatajt és a mellett egy ezút aranyos csatt három száz forint érték portai lóra való szerzámot is el kérvén tőle, adtuk és inscribáltuk Christánoveczy faluban Muraközben. Csáktornyai Uraságunkban, Szala Vármegyében az ide alatt megírt Jobbágyokat Kolariós Gyögyöt, Knapios Mihályt, Jurichán Mihá-

lyét, Janchi Mihalegét, Szkochilo Bányát és kegyelmének Feleségének és maradékinak három száz jó féle Imperialis tallerban új conditiokkal, Hogy se maga, sem Felesége élteig ki ne vált-hassuk se mi magunk, sem jövendőbeli maradáink, hanem elő kegyelme Felesége és Maradéki plena jure et pacifice birják és birhassák az felűtt megnevezett Jobbágyokat mindennemű jövödelmekkel, bor és gabona deszmajokkal, hegy-vámjokkal, fertállokkal kernjájával, Goszpoceinával és minden szedő és vevő adójukkal akarmi néven neveztessenek Király adójától és hazami pénztől megválva. Ha pedig holtuk után Maradékioktól mi vagy az mi jövendőbeli maradékinak megh akarnánk váltani tehát az megnevezett Summát egy mint háromszáz Imperialis jó féle taller; tartozunk és tartozzanak le tenni eők és föl vévén megnevezett Summát és Meliorationak valójattartozzanak megnevezett Jóságunkat vissha erezzem, adunk és adunk erre a szabadságot Ke-gyelminek Feleségének és maradékinak hogya mit vetemének megnevezett Jobbágy Szabad legyen ott kin rájuk törvényt tartai és megbüntetni megnevezett Jóság váltásának pedig admonitója és certifiatioja három holnappal sz. Mártony napja előtt az mi maradékainktól observálhassik mely nekik adott jószágrul az evictatio magunkra vévén tartozunk és tartozzanak maradékaink elő kegyelmét Feleségét és maradékit magunk költ-ségével és fáradságunkkal oltalmazni, hogy mind-addig birhassák, valámig mi az mi maradékaink az fölűtt megnevezett Summát éppen le nem tesszük vagy le nem tessik melioratioval egyetem-ben. Ennek nagyobb erősségére és bizonyására adtuk az mi pöcesetes levelünkkel kezünk írásával megherősítvén. Datum mi arce Nos. Csáktornya, die Maroy Anno 1638. Comes Petrus a Zrinió.

II.

Mi Zriny Miklos Eörökös Groff Szala és Somogy vármegyéknek Feő Ispánya adjuk emlékezetere mindeneknek akiket ezen dolog illet, avagy illette ez mi Levelünkben, hogy minemő nagy szükséges vásárlásunkra vettünk föl költségh fejében az mi jámbor szolgálunkul az nemzetes Orsch Szabó Martontui készpénzül Száz Magyar forintot a Réghi jó féle aranyul, Tallerul és garasul ez mellett előbbeni hiv szolgálónak kész pénzzel meg nem elégitvén, és ennek utánna hogy minket híven és jámborul szolgálón. És akaratunkból attuk neki a Zrini Csáktornyai tartományunkban Szala Vármegyében Szasskovecezen udvarhelül Baku Péter elő fertály helet Jobbágyi helül pedig Tarkiy Miklos három fertálát is Tandanyi Jakab egy fertálát 200 magyar forintból építeni és megengedvén edtven magyar forintig az emilit helet pedigten attuk házaival szántó és elő földeikkel kaszáló és fűvelő Rétyjeivel és minden hozzá tartozandóival együtt birhassák elő és utánna való meg maradéki mindaddig valamiddig mi avagy az mi utánunk való Successorok le nem szedjük és pedig az felűtt megnevezett harmad fél száz magyar forintal jó féle moneta-val magunkra vévén terhet az mi szerelmes Eö-csenéknak Zriny György urannak és egyéb Atyáknainak kiket az megnevezett dolog illette és illetni fogna, hogy addig el ne vehessük sem mi, sem az mi öcsénk, sem megh maradékaink migh az fölűtt megh irt summát le nem tesszük és tesszik, tartozunk mindenek ellen igaz nevezett jószágbán. És ha meg nem oltalmaztatánk ed-tet vagy utánnaváltul el akarnánk avagy az mi öcsénk veni, adunk hatalmat neki hogy annyi érték jószágot foglalhasson el egy szolgáló által vagy itt Muraközben lévő tartományunkban, avagy másutt való jószágbunkban. Ennek nagyobb és erősebb bizonyására adtuk ezen levelünkkel kezünk írásával és szokott pöcesünkkel megherősítvén. Datum Csáktornya die 18.—ma Oktob. Au-úó 1622 Zriny Miklos m. p. (L. S.)

Szerk. üzenetek.

V. B. plébános Cserencsóc. A küldött 5 frtnyi összeget (mint hátralék és előfizetés) köszönettel vettük.

K. L. Kloster. 1891. évi október hó végeig volt előfizetve.

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JOZSEF

S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve političke tišće se zadržaju novinah, naj se političaju na ime ministarstva Josifa urednika vu Čakovcu.

Industrija:

Kajšava Fischer Filipova kam se prodajata i obunane političaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznano se poleg pogodbe i fal računaju.

na hrvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.

Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke šparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Od stališov človečanskoga društva.

Jesu vu državi vekše i menjše skupčine, kakti su varasi i sela. Jesu velikaši, koji pomoć drugih ljudih od svakojačkih znanjih i prikladnostih za obavljanje svojih poslov potrebuju.

Nemanjka nigdar ljudih, koji se k ovom rad potrebuvati pušćaju, koji sebe i svoji hižu s tem zdrāvaju.

Kojeh dužnost je verno i tak služiti, kak osebitost sebi vafane časti, kak volja i hasen onoga, komu se služi, potrebuje.

Kotrigi jedne države služiju si med sobum tak, da vendar, kak reći je navada, ne stoje vu službah.

Potrebaće ljudih jesu tak velike, da jednomu človeku, koj kadgoder malo potrebuvati vidi se, nije moguće, vse si samomu včiniti. Jeden drugoga pomoć potrebuje i vsaki, koj na kakov način posluje, ter po svojem delu želi se hraniti, služi po tom drugem; i on, krj pomoć potrebuje, plaća delavca i za penezze s potrebnem je poslužen.

Jako hasnovito je znati, kak razlučnem načinom traju se ljudi med sobum hasniti se, ali kaj vse jedno je, jeden drugomu služiti, prez toga, da bi lastovito vu službi bili

Jesu ljudi, koji se znanjam povdaju i drugem s njimi ali kakti navučitel', ali po opravnomu prilagodenu ovih: koja potreboči žitka človečanskoga služiju. Ljudi ovi činiju tak rečenoga navučajućega stališa.

Drugi obdelavaju zemlju i priskrbiju narastja, koja potlam dragi zprenapraviju, tojest za potreboču, priličnost i za nasledovanje ljudih na već načinov privrauvaju.

Pivo činijo lađaujski ljudi, ovo pako drugo rukotvorniki i mudromestri, koji skupa hranostališa činiju. K ovomu spadaju jošše trgovci, kojih posel je, stvari, koje po marljivosti drugih jesu pridelane, ali zgotovlene, prekupiti, s njimi tržiti, vu da-lešnja mesta nije voziti i za nje iz strauskih mestah gotove penezze, ili i druge hasnovite stvari prinasati.

Gledimo vezda svakojške stališe človečanskoga društva. Jesu ljudi, koji si s znanstvom svojom priskrbijuju kruha, drugi iz mudrosti mestri:ah živiju, pak drugi iz meštrije, tvgorine, poljodelstva i t. d. i t. d.

Vidimo na poseb ove stališe.

I. Od znanjih.

Moreju se znanja vsa skup, koliko jih goder felih je, i dan dan-šnji na četiri glavce fele razdeliti.

Nekoja su, koja duše nše jedino doti-

čeju se i nje moći izučaju; vlastito pak jedno je znanje, koje nas očivesto vući sve ono, kaj Bog činil, naredil i potrebuval za ljudi zveličiti. Znanje ovo bogoslovstvo zove se.

Je, znanje jedno, koje stem samo zabalvja se, da svu spraznost tela našega v stranih nj-govih vu zdravem, beteženem stališu spoznaje, vu króćah pomaža i načine za pomoć pripravlja. Ovo imenaje se vráč-tvoznost.

Je druga fela znanjih, koja mirno vživavanje posebstva za nameru ima, kaj pravdoznost zove se, kajti ziskava i odlučuje, kaj gledeć stvari, ljudih i pri branenu imetka osebnoga pravo i pravićao jel

Četita fela zadržava one znanosti, koje ljubitel znanjih prvije priskrbeti si mora, kak se na jedno zmed imenovanih trojih glavnoznanjih s ufanjem dobrog posledka postaviti more.

Ova pripravoznanja jesu jekoznanje, pripovest, mero i mudroznanost. Vu vezda-njih vremenah ova malo "predi imenuvana dvoja pripravoznanja skup s lepogovornost-jum, zmišljoznanost-um i još nekojemi drugemi, zoveju se lšpe znanosti, kajti za nameru imaju srce človečansko po znanjih, koja tak vugodna kak hasnovita jesu nakinčiti i olepotiti.

Ova vu srednjih vremenah zvala su se slobodni navuki i po tom jesu se razmevala: jezikonavuk, lepozgovornost, znanje spe-

ZABAVA.

Vse od straha.

II.

(Dalje).

Vu tom toga već je Marko Horvatić bil oblećen i imal je jeden cipeliš na nogi, a drugoga je prav vezda iskal. On o buti cipeliš čekal je do jutra ljepo vreau svojega gospodara pred posteljom, a glej ti onoga drugoga, on ga hoće kakti kaštigovati, kaj ga je vera malo duže gazil, pak je desertiral.

Kad si je jeden cipeliš još na postelji obul i to sedečki, pogledal je Marko zgora za postelju, jeli se nije ta koznata neposlušnost ondi akirila. Nega ga niti tam. Eh, vezda je treba gledati pod postelju.

Vremešnomu (staromu) šoštaru nije se niti drugač lahko prignuli, a denes mu još k tomu glava po nekaj mrci, nekak mu je teka kak cent, pak se prav denes mora prigibati.

Rad bi sval kćer, da mu dosegne ne srećnoga cipeliša, ali ga je nekak sram pred kćerjum, kaj je tak keano dimo do-

šel; zval bi ženu, ali pozna on nju: mesto da bi iskala, kaj on želi, ona bi ga polejala bujicom reših, spitavanja i spotanja

Daj slugi krajcar pak i sam, rekel je sam sebi Marko, pak se prignul pod postelju i za istinu, ondi je cipeliš pri zadnji posteljini nogi. Ali je predaleko, da bi ga mogel s rukom zgrabiti, doseći. I zato je najprvlje zgrabil batinu, pak onda s njom je primeknul cipeliša.

I tu ga još začelo prokřeto so tarsko stvarjenje jadići. Mesto da vu batinovom zagrijaju se požuri na gospod rovu nogu, napuhnjeni cipeliš si premišljava, bili se nebi li se dostojal povrnuti, da bi nosil jednu polovinu vrđene šoštarske noge.

Da nije, kak je, štoštar bi to prekršenoj vragolji tomu tvrdokornomu cipelišu oprostil. Ali njemu nije do šale

Kud mu je nekaj vu glavi počelo lupati, kak da je kovački trček vu njoj, tud ga je strah, da ga bude vu tom nevugodnom poslu zate i žena, pak ga bude počeli iglom svoga jezika bockati. pehati pak to samo ona zna. A Bog mu se onda smiluj.

Njegov jezik nije tak ošter za poseći kak njezin, a s batinom opet obladati ženine nećini mu se dostojno s obzirom na odraslu kćer i na susedstvo; ar, kakva je

Teza, ona nebi svoj jad izplakala vu hiži, nego bi javkajući i vičući zletela na vuli.

Bolje bu anda, mislil si je Marko, poniziti si pred cipelišom nego pred ženom' pak je ljepo strpljivo zagrlil batinom cipeliša po drugi put i povlekel ga k sebi. I g'ej, cipeliš povraća dobrotu s dobrotom i svojevolyjno približava se k svomu stvoritelju i gazitelju.

Ali glej, za cipelišom ide još nekaj bēloga. Marko nagledne bliže, a ono běli rubec, sa načipkanim rubom i čerlenimi slovi A. R.

Jeli moguće? Jeli ga nevkanjujeju mutue, pospane oči? Jeli to nije samo huncvutarska vkanjlivost onoga suzljivoga oka koje mu je već toliko putih prikazalo nekaj, kaj nije i kak nije bilo.

Za o vezda je prinesel rubca bliže k onomu drugomu zdravomu oku, ali vse jedno, rubec ostane rubec, i A. R. ostane A. R.

Vezda zna, da je to rubec njegovoga prve ega detića, Antuna Radikovića, samo nezna, kak je sim prispel. Im mrti je tone, da bi rubec ostal pod posteljom, još od onda, gda je Radiković pri njem delal.

A da bi Radiković došel vu hižu, poklam kam ga je Horvatić najvećsom grubijanš inom odpravil, to mu se nećini mo-

ljavanja, računstvo, glasoskladnost, muzika, znanje merstva, zvezdoznanost i t. d.

Pariž varaš bil je prvo mesto, gde skoro pred šest sto leti bila je prilika sve ove četiri fele znanjih vučiti se, onde skupzbrali su se navučitelji i načinjeno je iz njih jedno lastovito družtvo, kojemu dan je ime mudroskupčine, iliti velike škole.

Postavljene su s vremenom spodobne velike škole ne samo vu svakom orsagu, nego podignjene su takaj menjše škole, koje gymnasium ozvane su, vu kojih bi mogli vuceniki vekušu priliku i prilicnost imati pri pravoznanosti navčiti se.

(Drugiput dalje).

Sivi osel.

Vu nekome pomanjem varašu Poljske bile su dve oštarije, koje su imale napis te su se zvale, jedna „k sivomu oslu“ a druga „k zlatoj kokoši“ te su imale i ober vrat iste figure zrezane, ova sivoga osla a ona zlatu kokošu kak je to već navada i kak se vu Čakovcu nad oštariom „tattyu“ vidi strk viseti.

Od rečenih dveh oštarijah vu Poljskoj bila je ona „k sivomu oslu“ na daleko glisovita i svaki skoro, koj je vu taj varašinec po kakovom poslu došel, je pri „sivem oslu“ odsel, a samo redki su se „k zlatoj kokoši navrnuli.

Oštarijaš k „zlatoj kokoši“ si je svega mogučega truda dal, da bi bar na polovicu onak, kak njegov kollega k „sivomu“ oslu svoju oštariju mogel zdiči i na glas dopeljati, ali sve kaj je goder začel za to postiči, sve mu se je izjalovilo i gosti su samo svi i li k „sivomu oslu“, a zlata kokoš je na to rekuč prazna ostala.

Jednoč je vu taj varašinec i glasoviti ruski general Suvarov doputoval i odsel je naravski, kak svaki drugi odlučniji gost k „sivomu oslu“, i jer je vu tom varošu neka-kovog dugšeg posla imal, ostal je vu rečnoj oštariji nekoliko dni. Oštarijaš i sva družina

guče, On bi to još veruval, da bi mu de vojka bila nagnjena, ali ona je otcu sve-tečno izjavila, da nemare za Antuna, i da on nigdar sim nedohadja.

Nego vse da bi mu bila kči prčk vuh zaljubljenja vu ništariju Radikov ča, ona se nebi podufala, a nebi ni hotela delati proti otcovoj volji, o tom je Marko čvrsto osvedočen.

Kaj je anda s tim rubcem? Vezda se je vu Horvatićevoj pameti pokazala vu dalečini jedna misel, ter ide vse bliže i bliže već je došla zevsema blizu, ali Horvatič neče ju pre oznati, duh mu se dva tri put odvrne od nje, ali se ona vse postojneše natiškuje k njemu i hoče, da ju pozna i razme.

A jel: ja smim samo i pomisliti, da bi on bukveš dohadjal vu moju hižu zaradi moje žene?

No prav bi imel, i zaradi koga? Za radi ščerbave babe! Ali opet, mlado bedasto, a staro više pu'ja nije spametno.

Moja bi se ščrbavka tim stimala, gi zdala, a on bi golobradec već za radi moje pivnica hotel gde koj put gaziti blato od Latičeve hiže do moje.

Zato nje nejma denes tak dugo vu hižu, da bi mi prodekuvala, ar se čuti da je kriva, Drugač, gda ja malo duče pol-zim, komaj kak se i sama stane, nut tu

ostarije dvorila su vrlo točno generala, tak, da je general bil s oštarijom posve zadovoljan.

Na razstanku izrazil je general oštarijašu vu oči svoje podpuno zadovoljstvo tako glede stana i košte, kak i glede dvorbe, te je na koncu svu družinu ove oštarije obilno nadelil.

Tom prilikum oštarijaš zadovoljan i ves oduševljen zaprosi generala, da bi mu hotel čozvoliti, da on svoju oštariju prekrsti na generalovo ime, tojest, da bi se od sada ta oštarija mesto »k sivomu oslu« »k generalu Suvarovu« zvala.

General mu to drage volje dopusti, da svoju oštariju njegovim imenom okrsti i odputuje dalje.

Čim je general otišel, o tarjaš odmah naruči iz Varšave novi šild za svoju oštariju, na kojem je bil namalani i dobro pogodjeni general Suvarov, a na jednoj i drugoj strani generalovog kipa veliki napis: „oštarija k generalu Suvarovu“.

Kad je ov tak ime svoje oštarije premenil i cimer „k sivomu oslu“ odstranil, kaj je napravil on oštarijaš k zlatoj kokoši? — On je svoju zlatu kokošu, koja mu i onak nije zlata jajca nesla, takaj odstranil, pak je mesto zlata kokoši si dal namalati sivoga osla i tak svoju oštariju „k sivomu oslu“ prekrstil.

Ali da ste sad videli premenbu: svi vu varaš došavši gosti odsedali su pri sivem oslu, jer to ime je od starine već bilo na glasu, a general Suvarov je sad prazen stal — samo redki su se k njemu navrnuli.

Ali oštarijaš je hotel svoj negdašnji glas nazad popraviti, kad je videl, da gosti nje govju oštariju ostavljaju, i to zato jer svi hoču po staroj navadi vu glasovitu oštariju „k sivomu oslu“ odsedati; on anda pod on cimer na svojoj oštariji dade s velikemi slovi napisati:

„To je on pravi i sivi osel,“ te je sad na njegovoj oštariji bilo meči čtati sljedeće:

ti je gde hrče na me, ter me svojim klopotanjem iz postelje tira.

Ali denes joj i tanije nepadaju na pamet ar je nje sama zaslužila. A bude nje i dobila, čakaj!

Majster Marko još vu toj miseli, a vu hižu stupi majstrovica Tizea. No, milostivni gšpodin, kaj ste se već stali? Dobro jutro željim! Kak ste spali? Od koga ste senjali? Nekaj ste vu snu govorili, ali kaj nise je moglo razmeti, samo se je jasno čulo:

„Draga Janica, sladka Janica, duša i srce!“ To ste vi dakak vu ime nekoga drugoga govorili, ar nije moguče, da bi Janica marala za staroga škiljavoga (Spriljavoga) hurmaka, niti da bi bil bedast, pak se motal oko Latičeve Janice onaj, koj je već pre-kočil petdeseto ljetu, koj ima domaj kčer za zamuč i ženu.

„Ščrbavu,“ vudril joj je vu rč Marko. Je, ščrbastu: Pogledni se vu zrca'lo, pak mi onda reči, jeli bi prav tak bedast bil on, koj bi rajši volil Janicu, nego tebe.

Dakak, drugo je pitanje, jeli bi bila spametna Janica, kad bi se zagledala vu starešega čovčeka. Nego vsikak je vnogo bedasteši on mladič, rečimo detič, koji se ščrbastoj babi da zanoreti Tak ti je to, draga moja. Kaj veliš na to?

„Gštiona k generalu Suvarovu“
„To je on pravi i stari sivi osel“

Hotel je siromak stim reči, da je to ona oštarija, koja se je prije „k sivomu oslu“ zvala.

Napisal:

Jm. Hollay.

KAJ JE NOVOGA?

— Prosimo poštvane naše predplat-

nike, naj nam na početku drugoga fertalja predplatne zaostatke po pošti pošleju i predplate za novi fertal ponoviju. Cena naših novin je: Za jeden fertal 1 frt, za pol ljeta 2 frt.

Premešćenje.

S dopušćenjem Njegovoga Veličanstva je minister prava G. Götz Ferencza preločkoga kr. sudca k keszhelyskomu kr. sudu premostil. Vu Prelogu i doljem-Medjimurju bude svakomu žal za G. Götz.

Miši vu Tesaliji.

Iz Atene pišu: Od četernajst danah objavili su se vu Tesaliji toliki čopori mišov, da su podpuno sfondali šetve. Čovčok bi misil da ljudstvo nestoji ove nepzvrane goste vsimih mogučimi sredstvi sfondati, ali tomu nije tak. Praznovčrje selskog ljudstva i iztočnjačka lenost drže ove miše kšštigom božjom, koju treba podnašati. Strukovnjak (jeden vučen čovčok) koga je poslal kormanj na lice mesta, javil je vu Atenu, da mu popi s metropolitom na čelu delaju prečke i da podržavaju pučansto vu njegovih krivih nazorih. Šbog toga i muž i nečeju nikaj da čuju o sredstvih, koja preporuča za pomoč. Novine preporučaju, nek se pozove vojska

Kaj velim na to? Nikaj drugo, kak da si od včera još ili pijan ili hurmasti.

Čuješ žena, pazi der, kaj govoriš. Tvoj hrbet nije već dugo koštal moju batinu, pak te brččas srbi.

Oh, eno ti ga, pak vudri, drugo nikaj i neznaš. Dok sam ja još bila puca (devojka) pri mojem otcu, onda nisi tak govoril, onda si se klel i preklinjal, da me budeš na rukah nosil, da buš mi vu vsem vgdajal, da me nebudeš nigdar razčlostil. A glej ti njega sad.

Pod staru glavu ponorel, pak se zatelebal vu ženu, koja si more po volji prebirati, i to malo drugučese i bogateše lju-de, nego je šoštar Horvatič; a gde mu to žena spočitava, onda se taki grozi s batinom.

To je dakak najležese. A kaj ono fantaziras od nekakvoga mladiča, detiča i o čoprnici ščrbasti babi, toga nerazmem, po svojoj priliki neznaš ni sam, kaj govoriš. Ti si još včerašnji.

(Drugiput dalje).

Napisal:

Glad Ferencz

vu pomoć. Međim toga je vlada pozvala profesora Löff-ra iz Greifswalda, da pokuša svoje netom otkrivenim sredstvom za foudanje poljskih mišev.

Stanje katoličke hierarhije.

Pred nekolikimi dnevi izdani god.šnji vaticanski vjestnik „Gerarchia Cattolica“ izkazuje stanje katoličkog svećenstva 1-ga ja nuara 1892. ovak: 59 kardinalov (od kojih su međim toga umrli Manning, Simeoni i Mermillord; preostaje ih sad još 56 ter imade 14 mestah praznih); 9 patrijarkah latinskog i istočnog obreda; 45 nadbiskupov i biskupov istočnog obreda, 317 naslovnih nadbiskupah i biskupah, 13 biskupov, koji su se odrekli svoje stolice, 6 prelatoz prez dieceze. Leon XIII. osnoval je za 14 ljetah svog papinstva 1 patrijarhalnu stolicu, 13 nabiskupijah, 74 biskupije, 1 apostolsku delegaciju, 37 apostolskih vikarijatah i 16 apostolskih prefekturah, zvuk toga podigeli je 13 biskupijah na nadbiskupije. 8 apostolskih prefekturah na vikarijate. Vu vsem osnoval je 163 nove stolice.

Obešeni razbojniki.

Iz Osēka javljaju: Ovih dnevoz vu jutro ob sedmi vuri obešeni su ondi vu dvorišću rešta vubojice Dorić Jozef i Kuki Vaso. Kuki doviknul je po preglašenom sudu: „Kak vi mene sudite, tak budete i vi sudjeni!“ Cigaru, koju je pušil, hitil je stoprav onda vkraj, kad ga je već frajman prevzel Dorić, koga su prvog obesil; ves je drhtal.

S previšnjeg dvora.

Nadvojvodkinja Marija Valerija izvezla se je po svojem tezkom betegu 12-ga aprila prvi put sa svojim tovarušom, nadvojvodom Ferencem Salvatorom na četa nje vu Prater. Nadvojvodkinja se je zevsema oporavila od svojega betega, pak se bude taki po vuzmu zaputila na jug. — Nadvojvoda Otto, koji je vu Pragu zbetežal od bobinkah, tulikaj se već oporavlja.

Kraljevna vdovica, nadvojvodkinja Štefanija:

Kraljevna vdovica, nadvojvodkinja Štefanija prispela je koncem marcija meseca na Maltu. Vu sprevađanju nadvojvodkinje nahadjaju se grofica Fünfkirchen, grofica Széchenyi, barun Gudenus i dvorski tajnik Perko. Na 29-ga marcija došel je na Maltu austro magyarski glavni konzul Pitner, da prevzeme vođenje putovanja vu Tunis. Visoka putnica došla je na damšif „Floro“, ter je već 30-ga marcija prispela vu Susu na afrikansku obalu. Odovud su putniki posebnim cugom tramvaja za pet vur stigli vu Kairnan, sveti i stari varoš arapski, koji ima još denes 120 mošejah (turskih cirkvah), ter je do vezda običoval zevsema stari karakter. Gospe su osele pri controleur civila, a gospoda pri kaidi. Putniki su s velikim interesom razgledali starine i nazočni su bili vsake fele igram arapskim. Tretjeg dueva su se povrnuli vu Susu, ali se nisu mogli povrnuti na damšif, pakehdob je strahovita bura, viher prečila. Luka vu Susi nije još gotova, pak zato moraju ladje stajati daleko na morju. Konzul ponudl je svoju hizu, gde su putniki prenoćili. Drugi den teškom mukom su se namestili putniki na damšif ter su tretjeg jutra stigli na kap Bon, a

vu nedelju 3-ga aprila na večer stigli su vu Goletu. Odovud su se vozili na kolih vu Tunis. Tu je kraljevna odsela pri glavnom konzulu Pitneru, koji ima elegantno i ukusno vredjen stan. Još iste večeri razgledali su gosti vsake fele gradske predele, koji su narečito zaradi ramazana (turski svetek) vezda vrlo živahni. Vse su džamije (cirkve) razavětljene, a to podaje varasu vugodno lice. Drugi den pohodila je kraljevna dva austrijske umjetnike, koji su si ovdil vredili ateliere, i to slikara (malara) Otona Friedricha iz Győra, i kipara Henrika Kotscha iz Praga. Njihovi su atelieri puni lepih iztočnih sagovah, oružja i drugih predmetah, a napunjeni su studijami, nacrti, slikami i kipi. Nadvojvodkinja je nagovarjala umjetnike, koji drugač stanuju vu Partzu, da bi izložili svoja delovanja vu Beču. Nadalje je pohodila visoka putnica bazare (štacune), gde je našla zanimivih predmetah a za tim je pošla vu Kartagu, gde je pregledavala katedralnu cirkvu i muzeum, ter se željeznicom odpeljala vu Biskru. Odonud budu putniki krenuli na izlet vu Saharu, ter se odpeljali vu Algir. Međim toga bude tam pri spel damšif „Floro“, koji bude putnike o pet odpeljal vu Siciliju. Nadvojvodkinja je začudjena Tunisom

Dvoboj.

Vu Miškolcu pobili su se ovih dnevoz na sablje vicekomeš Melzer i zastupnik Mikloš. Povod dvoboju bil je ov: Nezdavnja je dobil fabrikant mašinah vu Miškolcu Sigmund Hez plemenščinu. Vu varmegyinskoj sesiji, koja se je toga dneva držala vu Miškolcu interpeliral je Mikloš vicekomeša Melzera, da jeli on uplival na nobilitaciju Hercovu, koji je samo prestil agent fabrike, pak je zaradi toga dobil plemstro, ar terguje i posluje vu družtvu s vicekomešom. Melzer je izazval Mikloša na dvoboj ter ga je i teško ranil.

Vlovljeni tati i vmoritejji.

Vu Dolnj.-Medjimurju su žandari 18 ga o. m. čeli šereg štajerskih ciganov vlovili, koji su vu našoj okolici strahovite živanije napravili Ovi lopovi med Dubravom i Kotoribom porobili su 8 ga o. m. dve ženske, od kojih su 57 fctov vkrali, žene i kučša vu krvi ostavili. Žandari su na to vlovili jednoga staroga cigana, koj je valual, da ima 40—50 prjadšav, koji iz živanije živiju vre 5 let dugo. Na to je žandarski laitinant iz Kanže svoje žandare skup pobral i pri Letenji obkolil cigane vu šumi, koji su se tam skrivali. Kada su to cigani zeznali, pobegli su, ali ipak su 14 izmed njih vlovili i zvezali. Cigani samo nemški i ciganski govorišu. Strahovite čine valuju ovi vlovljeni cigani. Jeden 30 ljet stari izmed njih povedal, da je lani vu Sv. Martinu Rosenberga štacunara zaklal i porobil. Taki je prek dal žandarom Rosenbergerovu zlatnu vuru i revolvera, s kim ga je vmoril. Zasi-gurno su ovi i sv. martinšku poštu porobili. Iztraga bude viš: tjeđinov trajala, tuliko strahovite čine su prepoznali cigani. Čela naša okolica se raduje, da su žandari oslobodili nas od te galženjake.

Nekaj za kratek čas.

1.

Lov na jazvece.

Nekoliko jagarov je jednoč išlo vlov na

jazvece, koji su po polju dosta škode činili — najedan krat zpaze jazveca, ali vu onom hipu je ov već i vu svojoj luknji bil, tak da na njega nisu mogli streljati.

Jeden početnik vu jagariji skoči odmah k duplju i porine ruku nutar za jazvecom.

Imaš ga? zapita ga ostali.

„Ja ga neimam, nego on ima mene“ zakriči ovaj od boli i potegue svu krvavu ruku iz duplja.

2.

Bog oslobodi.

Posle duge suse je jednoč opal obilen dežd. No, rekel je netk, sad bu lépo sve iz zemlje zišlo.

„Bog oslobodi“ odgovori drugi — ja imam tri žene na grobju v zemlji.

J. K.

Horvatsko-magyarski razgovori.

Horvát-magyar beszélgetések.

Az ebéd. — Obed.

I.

— Nedelja je bila.

Vasárnap volt.

— Štefeka je gospon plebanuš pozval na obed.

Pistát meghívta a plébános úr ebédre.

— Stol je lépo bil prestrt.

Az asztal szépen fel volt terítve.

— Na stolu je bëli stolujak bil.

Az asztalou fehér abrosz volt.

— Na stolujaku je poljeg svakoga lépi bëli tanjir ležal.

Az abroszon mindeuki előtt szép fehér tányér feküdt.

— Poljeg tanjira svetli nož, vilice i žlica.

A tányér mellett fényes kés, villa és kanál.

— Na srdini stola je solenka stala.

Az asztal közepén aótartó állott.

— Nadalje flaše za vodu i vino.

Továbbá üvegpalaczk viz és bor szá-

mára.

— Poljeg Štefeka je jedna čista kupica stala.

Pista előtt egy tiszta pohár állott.

— Štefek još nigdar nije vidil tak lepoga stola.

Pista még soha sem látott ilyen szép asztalt.

— Kada pak su na stol donesli vnođu dobru jestvinu!

Hát mikor az asztalra hozták a sok jó ételt!

— Onda se je začudil Štefek!

Akkor csodálkozott Pista!

— Nje znal k hranam segnuti.

Nem tudott az ételekhez nyulni.

— Pri njih svi iz jedne ziele jeju.

Náluk mindnyájan egy tából esznek.

— Dacu niti neputatju k stolu.

A gyermekeket nem is ereszték az asztalhoz.

— Nije čuda, da Štefek nije znal, kak bi jel?

Nem csoda, ha Pista nem tudta hogyan egyék?

— Ali Štefek je spameten dečak bil.

De Pista okos fia volt.

— Pazil je na gospona plebanuš.

Vigyázott a plébános urra.

— Gospon plebanuš mu je takaj pokazal, kak je treba lèpo jesti.
 A plébános úr meg is mutatta neki, hogyan kell szépen enni.
 — Gospon plebanuš je pred obedom molil.
 A plébános úr ebéd előtt imádkozott.
 — I Stéfek je tak činil.
 Pista is úgy tett.
 — Na stol su donesli vu jednoj zdeli juhu.
 Az asztalra hoztak egy tálban levest.
 — Gospon plebanuš su dali vu Štefkov tan ir.
 Plébános úr adott Pista tányérjába.
 — Stéfek je žlicom jel i pazil, da ne razleje juhu.
 Pista kanállal evett és vigyázott, hogy ne öntözze el a levest.
 — Po juhi su govodinu donesli na stol.
 A leves után marhahúst hoztak az asztalra.
 — Govedinu je nožom na falate rezal Štefek.
 A marhahúst késsel falatokra vágta Pista.
 — Na govedinu su umak (sos) vlejali.
 A marhahúsa mártást (sost) öntötték.
 — Stéfek je žlicom jel govedinu.
 Pista villával ette a marhahúst.
 — Za govedinom su varivo (cuspaiz) donesli.
 A marhahús után főzeléket hoztak.
 — Od toga su takaj dali Štefeku.
 Abból is adtak Pistának.
 — Na varivu je pečeno meo bilo.
 A főzeléken sült hus volt.
 — I od toga je jel Štefek.
 Abból is evett Pista.
 — Za varivom (cuspaizom) su odnesli Štefkov tanjir.
 A főzelék után elvitték Pista tányérját.
 — Misli je, da je vre kraj obedu.
 Azt gondolta, hogy már vége az ebédnek.
 — Začudil se je, kada su čisti tanjir pred njega deli.
 Elcsodálkozott, mikor tiszta tányért tettek eléje.
 — Onda su pečenu pak šalatu donesli.
 — Aztán peccenyét és salátát hoztak I iz toga je dobil Štefek.
 Abból is kapott Pista.
 — Stéfek nije vu ruku vzel pečenu kak doma.
 Pista nem vette a kezébe a peccenyét mint otthon.
 — Je skupzrezal i tak je jel s vilicom.
 Összemetélte és úgy ette villával.
 — Drugda dalje.
 Máskor tovább.

NYILTÉR.

Fekete, fehér és színes selymeket méterenként 45 krtól 16 frt 65 krig sima és mintázott mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző színben szállít, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végekben is póstahér és vámmentesen Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták póstaforralóval küldetnek. Svájcban címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

*) E rovat alatt közlöttékért felelősséget nem vállal a szerkesztő.

VASUTI MENETREND
 CSAKTORNYAN.

Indul	Napszaka	Ora	Percs	Gyors- posta és- vegye-vonat
Kanizsa felé	Reggel	4	44	gyorsv.
	Délben	11	39	postav.
	Éjjel	10	07	"
Pragerhof felé	Reggel	6	22	"
	Délután	4	15	"
	Éjjel	1	17	gyorsv.
Zágráb felé	Reggel	6	50	vegyesv.
	Délután	4	20	"
	Este	10	17	"
Varazsdig	Délben	11	44	"
	Reggel	5	33	"
	Délben	12	03	"
Érkeztek				
Kanizsa felől	Reggel	6	14	postav.
	Délután	4	01	"
	Éjjel	1	14	gyorsv.
Pragerhof felől	Reggel	4	41	"
	Délben	11	29	postav.
	Éjjel	9	55	"
Zágráb felől	Reggel	4	31	vegyesv.
	Dél előtt	11	17	"
	Délután	3	59	"
Egerszeg felől	Este	9	30	"
	Délután	3	41	"
	Este	9	49	"

LOTÉRIJA. Buda 17-ga apriliša 1892-
 67 50 25 21 7

ODGOVORNI UREDNIK:
 MARGITAI JOZSEF

Glavni suradnik:
 GLADFERENCZ.

Hirdetések.

Gyönyörű minták magán-vevők részére ingyen és bérmentve.
 Mintakönyvek szabók számára bérmentetlenül.

Öltözetekre való kelmék.

Peruvien és dosking a magas Clerus számára, szabályszerű kelmék cs. és kir. hivatalnokai egyenruhákra, továbbá veterán-, tüdőző-, tornász-, eseléd-egyenruhákra is, teke- és játékasztárra való posztó, loden, vízmentes is vadász-kabátokra, mosókelmék, utazó-plaidok 4--12 frtig stb.

Aki jutányos, becsülte, tartós, szilárd anyagú posztórukat, nem pedig a mindenfélől kínálgatott s a szabó fáradságára s költéségre sem érdemes olcsó ruákat akar vásárolni, az forduljon

Stikarofsky Jánoshoz Brűnben

Állandó posztóraktár egy fél millió frton felüli értékben.

Legnagyobb szétküldési üzlet a Kontinensen. Figyelmeztetésül! A t. c. közönséget övöm azon cégektől, a kik u. n. „maradékokat“ és „szelvényeket“ 3-10 méteres darabokban és u. n. „szelvényeket“ szalonruhákhoz kínálnak. Már ezekből az egyforma hosszúságokból nyilvánvaló a szédelés, mert az ily maradékok stb. nem divatos, elromlott és elárusíthatatlan darabokból vannak vagdalva. — Az ily pocsek-áru, a miyet ezen cégek 2 od. vagy 3-ad kézből vesznek össze, a vételárnak alig egyharmadát éri meg. Szétküldés csak utánvétellel; 10 frton felüli bérmentve. Levelezés magyar, német, cseh, lengyel, olasz, 506 2-20. francia nyelven.

Helyiségváltozás.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy üzletem megnagyobbítása céljából

butorüzlet- és műhelyemet

f. évi május hó 1-én Varazsdon Dráva-utca a „VADEMBER“ szaloda átellenében helyezem át.

Egyuttal bátorodom szives figyelmébe ajánlani, hogy

fa- és kárpitbutorokon

kívül mindennemű és minőségű

butorszövet, tapeta és függönyöket

is folyton raktáron tartok.

Számos szives rendeléseit kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

MORAWETZ ADOLF

kárpitos és diszitő, Varazsdon.

507 2-3.

Cena žitka — Gabona árak

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	8	—
Zab	Zob	5	50
Rozs	Hrč	7	—
Kukoricza	Kuruza	5	20
Árpa	Ječmen	5	50
Fehér bab	Grah beli	6	—
Sárga „	„ žuti	5	—
Vegyes „	„ změšan	5	—

BOR-KIVONAT

Tökéletesen egészséges bornak pár perc alatti előállítására, amely bor a természetes hortól miben sem különbözik ajánlom ezt a jónak bizonyult különlegességet.

Ára 2 kilónak (mely 100 liter bor előállítására egészséges) 5 frt 50 kr., a készítéshez szükséges elvénny díjtalanul mellékeltek. A jó eredményért ve egészséges gyártmányért kezeskedem.

Spiritus-meggazdálkodás

Éretek el az én utólérhetetlen Erősítő-Esszencem által a pálinkánál; ez kellemes és metsző ízt ad s csupán nálam kapható.

Ára 3 frt 50 kr. kilonként (600—1000 literhez alkalmazva.) Használati utasítással ellátva.

Ezen különlegességeken kívüli ajánlok még esszenciákat Rum, Cognac és Likörök s.b. készítéséhez utólérhetetlen minőségben. Utasító vények díjtalanul csomagoltatnak a küldeményhez. Árjegyzék díjtalanul.

Pollák Károly Fülöp

Esszenc-különlegességek gyára: Prágában.

Szolid képviselők kerestetnek.

Csász. közzvény. tagszagrátás.
fejfájás, csipőfájdalom, hátfájásom s.b. ellen legjobb bedörzsölés a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller.

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-enyhítő szer és majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 és 70 kr-ért. Minthogy utánzások léteznek, ennélfogva mindig tájékozottan: „Horgony-Pain-Expeller” kérendő.

Hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS.

Mindennemű ruha kelmék, fekete és színes kasmérok, kreton, voil, szefir parket, valódi rumburgi és kreász vászon, chiffon, ággy és asztal terítők, mindennemű szőnyeg, selyem, gyapju és mosó kendők, téli nagy kendők, fehér és színes valódi vászon zsebkenők, posztó és férfi ruhaszövetek, továbbá

Férfi, női és gyermek czipők és kalapok

mindennemű ingek, gallérok, selyem nyakkendők, harisnyák, fehér és színes kötő pamut, bársony és selyem szalagok

szabott árak mellett

a beszerzési áronál tetemesen olcsóbban adatkak el.

MAYER S-nél
Csáktornyan.

995 6—25.

A beszerzési áron alól.

Mindennemű ruha kelmék.

Férfi, női és gyermek czipők és kalapok.

Legyünk elővigyázatosak a
„ZACHERLIN” vásárlásánál.

Vevő: „... Nyitott csomagban rovarport nem fogadok el, hisz „Zacherlin” kértem! . . . . . Ezen különlegességet joggal dícsérik a leghatósabb írtó szernek mindenféle rovar ellen és ezért csakis: egy lepecsételt üveget Zacherlin felirással fogadhatok el!”

Kapható:

Csáktornyan:

Strahia Testvérek,
Gráner „
Heinrich Miksa,
Gönczy L. gyógyszer.

Alsó-Lendva:

Fuss Nándor, gyógyszer.
Freyer Fülöp.

Berlak:

Sosterics Pál,
Kramaris Victor.

508 2—10